

Agendapunt :
Voorstelnummer :
Raadsvergadering : 25 juni 2015
Naam opsteller : Lydia Schaevers
Informatie op te vragen bij : L. Schaevers
Portefeuillehouder(s) : H. Hafkamp
Zaaknummer : 15z0002036
Registratienummer : RAAD150081

Onderwerp: Jaarstukken 2014, Begroting 2016 Veiligheidsregio NHN

Aan de raad,

Beslispunt:	1. <i>Kennis te nemen van de Jaarstukken VRNHN 2014</i>
	2. Niet instemmen met de resultaatsbestemming en de VRNHN opdracht geven om een aparte bestemmingsreserve voor het programma Veiligheidshuis op te nemen,
	3. <i>In te stemmen met de begroting VRNHN 2016 onder voorwaarde dat:</i> <i>*De VRNHN de extra bezuiniging op loon- en prijscompensatie conform de reeds gemaakte regionale afspraken dient uit te voeren.</i> <i>* De VRNHN de gemeenten meeneemt in de haalbaarheid van het invullen van de bezuinigingen,</i> <i>* De VRNHN een voorstel doet over het vormen van een acceptabele algemene reserve.</i>
	4. <i>Na definitieve besluitvorming in het AB van 3-7-2015 worden de financiële gevolgen opgenomen in de gemeentelijke begroting 2016.</i>

1. Waar gaat dit voorstel over?

Dit voorstel gaat over de jaarstukken 2014, de resultaatsbestemming jaarrekening 2014 en de begroting 2016 van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (hierna: VRNHN).

Kader

De samenwerking van de 17 NHN gemeenten in de VRNHN is vormgegeven in een gemeenschappelijke regeling. Volgens de artikelen 25 en 26 van deze regeling worden de deelnemende gemeenteraden in staat gesteld hun zienswijzen te geven over de jaarrekening, begroting en wijziging van de gemeenschappelijke regeling.

De raad houdt hiermee zicht op de ontwikkelingen van de VRNHN, haar doelstellingen en realisatie. De raad kan de burgemeester handvatten meegeven om richting te geven aan de ontwikkelingen op veiligheidsgebied.

Deze zienswijzen worden bij de betreffende documenten gevoegd die door het AB VRNHN worden vastgesteld in de vergadering van 3 juli 2015.

Hieronder wordt per onderwerp uitleg gegeven inclusief voorgestelde zienswijzen.

Jaarstukken 2014

Analyse Beleidsverantwoording:

De beoogde speerpunten voor 2014 zijn grotendeels behaald.

Er is een aantal zorgpunten te benoemen:

- Gesignaleerd wordt dat de resultaten bij het onderdeel brandweer achterblijven op de planning. Resultaten op onderwerpen als risicobewustzijn, vakbekwaamheid, slimme planvorming blijven achter op de gestelde doelen. Tot slot is de daadwerkelijke implementatie van het dekkingsplan achter op schema geraakt in verband met de vertraagde besluitvorming over de bezuinigingen.
- De meldkamer heeft te kampen met een hoog ziekteverzuim hetgeen met extra middelen en menskracht moet worden ingevuld. Dit is in 2013 ook geconstateerd. De VRNHN heeft geen structurele oplossing voor dit verzuim aangedragen. Deze zorgelijke ontwikkeling is gedeeld met de VRNHN. De meldkamer heeft aanpassingen doorgevoerd en geeft aan dat het tekort aan personeel geen structureel probleem meer is.

In bijlage 1 staat de beleidsverantwoording van de jaarstukken per programma uitgewerkt.

Financiële verantwoording Jaarstukken 2014 en Resultaatbestemming Jaarrekening 2014

Het jaar 2014 wordt afgesloten met een negatief resultaat van € 146.000,- inclusief mutaties van de reserves. Hiervan is € 278.000,- positief voor de ambulancezorg en € 424.000,- negatief voor de overige programma's.

Financiële Analyse Jaarstukken 2014:

Op hoofdlijnen zijn de resultaten als volgt:

Programma	Bedrag Begroting 2014 na wijz.	V/N	Bedrag Jaarrekening 2014	V/N
Brandweer	73.000	N	89.000	N
GHOR	11.000	V	50.000	N
Meldkamer	161.000	N	297.000	N
Veiligheidsbureau	67.000	V	62.000	N
Veiligheidshuis	50.000	V	73.000	V
			425.000	N
Ambulancezorg	323.000	V	278.000	V
Afronding			1.000	V
	217.000	V	146.000	N

In bijlage 1 staat de financiële verantwoording per programma uitgewerkt.

De financiële analyse van de jaarrekening laat negatieve resultaten zien, terwijl de wijziging van de begroting 2014 een positief beeld geeft. De negatieve resultaten zijn ontstaan in de laatste maanden van 2014. Deze korte periode biedt de VRNHN geen tijd en mogelijkheid om bestuurders en gemeenten te informeren en om hen ruimte te bieden om bij te sturen. Deze zorgen worden opgenomen in de aanbiedingsbrief van de raadsbesluiten aan de VRNHN. Om de informatiestroom in de toekomst te verbeteren zullen de bestuursrapportages van de VRNHN ter kennisname aan de raad worden aangeboden via de nieuwsbrief.

Voorstel resultaatsbestemming:

Conform artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling besluit het AB VRNHN over de resultaatsbestemming. Deze wordt uitgesplitst in de volgende programma's:

Ambulancezorg

Het voordelige resultaat van € 278.000,- wordt toegevoegd aan de reserve aanvaarbare kosten ambulancezorg die daarmee een saldo heeft van € 278.000,-.

Bestemmingsreserve 'kwaliteitsverbetering en regionalisering brandweer'

Omdat de regionalisering brandweer is afgerond wordt voorgesteld om deze bestemmingsreserve van € 77.000,- op te heffen en vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve VRNHN.

Overige programma's

Het nadelige resultaat van de Veiligheidsregio (exclusief ambulancezorg) is € 424.000,-. Voorgesteld wordt om dit nadelige resultaat te onttrekken uit de algemene reserve VRNHN.

Geadviseerd wordt om niet in te stemmen met de voorgestelde resultaatsbestemming. In het onderstaande wordt dit advies toegelicht.

Zienswijze voorstel resultaatbestemming programma Veiligheidshuis

De Veiligheidsregio NHN adviseert om het positieve resultaat van het programma Veiligheidshuis NHN samen te voegen met de resultaten van de andere programma's (meldkamer, GHOR, regionale brandweer en veiligheidsbureau).

De financiering van het Veiligheidshuis NHN kent echter twee geldstromen. Enerzijds worden de gelden ingebracht door de gemeenten in NHN (€ 0,40 per inwoner) en anderzijds door het Ministerie van Veiligheid&Justitie. Omdat een deel van de gelden afkomstig is van het Ministerie V&J dienen de gelden voor het Veiligheidshuis apart gereserveerd te worden (net als voor de ambulancedienst) en niet in het algemeen belang besteed te worden, zoals voorgesteld wordt door de VRNHN. Volgens de gemeente Bergen dient er dan ook een aparte bestemmingsreserve programma Veiligheidshuis NHN te worden opgezet.

Het vormen van een aparte bestemmingsreserve is de meest vaste constructie om gelden aan een programma te koppelen. Bergen sluit hiermee aan bij andere gemeenten die deze zienswijze aan hun raden voorstellen.

Een aparte reserve voor het Veiligheidshuis NHN heeft consequenties voor de financiering van de exploitatietekorten van de overige programma's. Voorgesteld wordt om het AB voor te stellen om over de exploitatieresultaten als volgt te besluiten:

<i>Toevoeging aan de reserve programma ambulancezorg</i>	+ € 278.000
<i>Toevoeging aan de reserve Veiligheidshuis</i>	+ € 73.000
<i>Onttrekking aan de algemene reserve</i>	- € 498.000

De algemene reserve komt dan uit op € 50.000,- negatief maar dat is voor reserves niet toegestaan. De algemene reserve dient in 2015 gecompenseerd te worden door de VRNHN of door een extra bijdrage van de gemeenten.

Er is nog ruimte in het budget Veiligheidsregio om een klein nadeel op te vangen.

Op basis van deze bovengenoemde punten wordt tot de volgende zienswijzen geconcludeerd:

Zienswijze 1:

- Kennis te nemen van de jaarstukken 2014

Zienswijze 2:

- Niet instemmen met de resultaatsbestemming en de VRNHN opdracht geven om een aparte bestemmingsreserve voor het programma Veiligheidshuis op te nemen

Begroting 2016

De begroting bedraagt in 2016 € 65,9 miljoen. In de begroting wordt de gemeentelijke bijdrage € 39,2 miljoen.

De begroting is als volgt opgebouwd:

Totale kosten VRNHN (structureel)	€ 65,9 miljoen
Af: Taakstellende bezuiniging	€ 5,9 miljoen
Totale kosten VRNHN (structureel)	€ 60 miljoen
Af: Totale structurele baten VRNHN (ex. gemeentelijke bijdragen)	€ 20,9 miljoen
Bij: Bijdrage bevolkingszorg 8.0	€ 0,15 miljoen
Gemeentelijke bijdragen:	€ 39,2 miljoen

Ten opzichte van de begroting 2015 van de VRNHN zijn de kosten hoger maar ook de opbrengsten; per saldo kost het € 0,4 mln meer. De wijzigingen in de begroting 2016 hebben betrekking op de programma's ambulance, brandweer, risico & crisisbeheersing en de doorgevoerde loon- en prijscompensatie. Bij deze programma's vindt u een gedetailleerd overzicht van de betreffende wijzigingen. In bijlage 2 worden de speerpunten voor 2016 per onderdeel toegelicht.

Loon- en prijscompensatie als bezuiniging

Een deel van de € 0,4 mln groei van deze begroting ten opzichte van 2015 is de loon- en prijscompensatie. In tegenstelling tot eerdere afspraken over het hanteren van de nullijn, heeft de VRNHN loon- en prijscompensatie wel opgenomen in de begroting 2016 (€ 300.000). Als gevolg hiervan moet de VRNHN de loon- en prijscompensatie in de begroting 2016 opnemen als extra bezuiniging.

Bezuinigingen

De begroting 2015 is vastgesteld met een bezuiniging van € 7,4 miljoen. In de vergadering van 27 maart 2015 heeft het Algemeen Bestuur VRNHN (AB VRNHN) besloten om deze bezuiniging gefaseerd in te voeren over de jaren 2015-2018.

Deze wordt als volgt ingevuld:

- 2015: € 4,9 miljoen
- 2016: € 5,9 miljoen
- 2017: € 6,5 miljoen
- 2018: € 6,8 miljoen

In dezelfde vergadering heeft het AB VRNHN besloten de adviescommissie brandweertzorg opdracht te geven om het resterende deel van taakstelling van € 7,4 miljoen uit te werken. Daarnaast heeft de VRNHN nog een opgave om de projectkosten regionalisering brandweer ter hoogte van € 5,7 miljoen in 5 jaar terug te verdienen. Dat is nog een extra bezuiniging van € 1,1 miljoen in de jaren 2015-2019.

Tot slot zijn de bezuinigingen van de jaren 2010-2014 verwerkt in de bezuiniging van € 7,4 miljoen.

In paragraaf 7 worden de financiële gevolgen voor de gemeente Bergen beschreven.

Risico's

De begroting 2016 levert de volgende risico's voor de gemeente Bergen op:

1. Omgaan met financiële tegenvallers

Met de voorgestelde resultaatsbestemming heeft de algemene reserve VRNHN een negatief saldo.

De VRNHN geeft aan dat er een reëel risico bestaat dat een aantal doelen/bezuinigingen niet worden behaald. In de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting 2016 VRNHN is een aantal risico's beschreven en de haalbaarheid van doelen procentueel neergezet. Omdat deze risico's slechts deels financieel gekwantificeerd zijn is er beperkt zicht op het totaal aan risico's bij de VRNHN.

De kans is groot dat er financiële tegenvallers kunnen komen én dat deze niet kunnen worden opgevangen. De VRNHN geeft niet aan hoe hier in 2016 mee om moet worden gegaan.

Er is een risico dat de VRNHN een extra verzoek aan gemeenten doet om een bijdrage te leveren.

2. Handhaven/Aanvullen algemene reserve

Het weerstandsvermogen zal de komende jaren weer opgebouwd moeten worden naar een acceptabel niveau. Conform de uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen geldt een richtlijn dat de algemene reserve maximaal 2,5% van de begrote lasten mag zijn (maximaal € 1.429.400,-).

Hoe en tot welke hoogte de algemene reserve wordt opgebouwd moet een speerpunt zijn van de VRNHN zijn en niet van het AB VRNHN.

3. Bezuinigingen op taken boven de maatlat

De maatlat bevat kerntaken die door de gemeentelijke brandweer werden uitgevoerd, maar waarvan de VRNHN aangeeft dat die ook door gemeenten zelf kan worden gedaan. Dit zijn taken in de preventieve sfeer als het adviseren bij afgifte van vergunningen en het proces toezicht & handhaving. Mocht de gemeente deze taken zelf niet kunnen uitvoeren, dan kan er advies bij de VRNHN worden ingewonnen. Deze adviestaken worden opgenomen in een pluspakket.

De gemeente betaalt extra voor deze diensten buiten de gemeenschappelijke bijdrage om.

De gemeente Bergen neemt in 2015 al een beperkt pluspakket ter hoogte van € 30.000,- per jaar af bij de VRNHN als het gaat om advies op onderwerpen als vergunningverlening, evenementen en handhaving. De raad heeft hiertoe besloten op 25 september 2014.

Met het bezuinigen op taken boven de maatlat bestaat het risico dat het pluspakket groter wordt en daarmee ook de gemeentelijke bijdrage aan de VRNHN hoger wordt. Het is momenteel niet in te schatten om welke bedragen dit gaat.

4. Zienswijzen verdeelsleutel voor gemeentelijke bijdrage

De besluitvorming over de wijziging gemeenschappelijke regeling omtrent de verdeelsleutel heeft in 2015 geen meerderheid van stemmen gehaald. Momenteel bereidt een onafhankelijke commissie bestaande uit externe deskundigen een advies voor om te komen tot een nieuwe verdeelsleutel van de gemeentelijke bijdrage. Dit advies wordt in juli 2015 voorgelegd aan het ABVRNHN en zal in het najaar 2015 aan de gemeenteraden worden aangeboden zodat deze zienswijzen kunnen indienen.

Wijziging van de verdeelsleutel is een reëel risico voor de gemeente Bergen, maar is op dit moment niet te kwantificeren. Als de verdeelsleutel lager uitkomt dan 4,77% is het gunstig voor Bergen en vice versa. Dit zal in een apart advies aan de raad worden voorgelegd.

De financiële toelichting op de begroting 2016 staat uitgewerkt in paragraaf 7 op pagina 10 van dit stuk.

Voorgesteld wordt dat de gemeenteraad de begroting 2016 vaststelt en daarbij de volgende zienswijzen over de begroting 2016 te laten indienen:

Zienswijze 3:

- In te stemmen met de begroting 2016 onder voorwaarde dat:
 - *De VRNHN de extra bezuiniging op loon- en prijscompensatie conform de reeds gemaakte regionale afspraken dient uit te voeren.
 - * De VRNHN de gemeenten meeneemt in de haalbaarheid van het invullen van de bezuinigingen,
 - * De VRNHN een voorstel doet over het vormen van een acceptabele algemene reserve.

2. Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij “ja” zegt?

De raad dient zienswijzen in op de begroting 2016 en de resultaatbestemming van de jaarrekening 2014. De mening van de raad van Bergen wordt meegewogen bij de besluitvorming van het AB VRNHN op 3 juli 2015.

3. Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?

- ☐ collegebevoegdheid:
- ☒ raadsbevoegdheid:
- ☐ opiniërend:
- ☐ kaderstellend:
- ☐ maatschappelijk urgent:
- ☐ budgetrecht:
- ☐ anders, nl.:

4. Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?

De gemeente is wettelijk verantwoordelijk te zorgen voor de veiligheid van haar burgers. Dit doet zij samen met partners zoals politie, brandweer, GHOR, reddingsbrigades, gemeenten, provincie, ministerie(s), Hoogheemraadschap, PWN, Staatsbosbeheer, Rode Kruis etc. De uitvoering van deze taken is georganiseerd op regionale schaal omdat de slagkracht van een individuele gemeente te klein is bij de bestrijding van rampen en crises. Burgers worden op deze wijze beter beschermd tegen de risico's van brand, rampen en crises. De meerwaarde van (inter)regionale samenwerking was goed zichtbaar bij de bestrijding van de natuurbranden.

Regionale samenwerking

- ☒ vindt plaats met gemeenten/via gemeenschappelijke regeling: Veiligheidsregio NHN
- ☐ is onderwerp van onderzoek met gemeenten:
- ☐ wordt nog niet onderzocht, biedt wel mogelijkheden omdat:
- ☐ komt hier niet voor in aanmerking omdat:

Burgerparticipatie: nee, zonder overleg met adviseurs burgerparticipatie

Niet van toepassing, het is regionale uitvoering van een wettelijke verplichting.

Externe communicatie: nee, zonder overleg met communicatieadviseurs

Extern overleg gevoerd met: T. van de Berg (Heiloo), E. Groot-van Ederen (Castricum), A. van Schouten (Alkmaar), G. Ingelse (Den Helder)

Een financiële klankbordgroep becommentarieert namens alle gemeenten de jaarstukken van de Veiligheidsregio. Het advies van de klankbordgroep is in dit voorstel verwerkt. Voor de begroting zijn er diverse overlegstructuren in de regio waaronder één binnen BUCH-verband.

5. Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?

Geen. Op grond van artikel 9 Wet Veiligheidsregio's is een verdeling van gemeenten per regio ingesteld. De colleges van gemeenten die behoren tot één regio dienen een gemeenschappelijke regeling te treffen voor een doelmatige georganiseerde brandweezorg en rampenbestrijding. Omdat bij rampen en crisis de veiligheidsproblemen van het gebied van de afzonderlijke gemeenten overstijgen.

Het AB VRNHN is bevoegd de resultaatsbestemming en de begroting vast te stellen en te wijzigen. Het AB VRNHN wordt gevormd door de 17 burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Elke gemeenteraad geeft zienswijzen mee aan hun burgemeester. Ieder lid heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente. Voor Bergen zijn dit 4 stemmen.

Alternatieve zienswijze positie Veiligheidshuis binnen VRNHN

Hoewel het inhoudelijk wenselijk is om het Veiligheidshuis als apart onderdeel binnen de VRNHN te behandelen (net als de Ambulancedienst), is het onwenselijk om in dit stadium een negatieve algemene reserve te hebben. Het Veiligheidshuis is onderdeel van de gemeenschappelijke regeling. De VRNHN is daarmee bevoegd om het resultaat ten laste van de algemene reserve te onttrekken. Er zijn geen bijzondere afspraken gemaakt over verwerking van voordelen en tegenvallers. De ervaring leert nu dat een constructie als de ambulancezorg passender bij het onderwerp is. Dit vraagt om een actie voor de toekomst. Het is aan de VRNHN om hiervoor een apart voorstel te maken. Dit levert echter onzekerheid op voor de toekomst van het Veiligheidshuis.

Als alternatieve zienswijze op de voorgestelde resultaatsbestemming stellen wij voor: Instemmen met de voorgestelde resultaatsbestemming onder voorwaarde dat de VRNHN met een voorstel komt hoe de financiële voordelen van het Veiligheidshuis aan het programma gebonden kunnen blijven.

6. Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?

Het Algemeen bestuur van de VRNHN zal op 3 juli 2015 de zienswijzen van alle gemeenten meenemen bij de behandeling van de begroting 2016. Bij voldoende stemmen zal het Algemeen bestuur een besluit nemen. Dit besluit is leidend voor de gemeente Bergen en wij hebben ons daaraan te conformeren. Op basis van deze begroting legt de VRNHN via de reguliere planning&control cyclus verantwoording af aan het Algemeen Bestuur.

7. Welke middelen zijn met dit voorstel gemoeid?

Gemeentelijke bijdrage aan gemeenschappelijke regeling VRNHN

De gemeentelijke bijdrage is in 2015 vastgesteld op basis van de verdeelsleutel inwonersaantal.

De bijdrage gemeente Bergen 2016: € 1.823.000,- (€ 60,61,- x 30.076 (afgerond, zie bijlage 14.2 in begroting VRNHN)) exclusief het pluspakket van € 30.000,-.

In de gemeentelijke begroting is nu begroot voor de jaarschijven 2016 en verder: € 1,983 mln. Dit betekent dat er ruimte is om bovenstaande bijdrage te dekken. Voor verdere verwerking in de gemeentelijke begroting wordt de definitieve besluitvorming van het AB VRNHN d.d. 3 juli 2015 afgewacht.

Zijn er externe subsidiebronnen en welke zijn dit? nvt

Risico's

- ☒ open-einde regelingen:
- ☐ garantieverplichtingen:
- ☐ risico's gemeentelijke eigendommen:
- ☐ overige risico's:
- ☒ opgenomen in het risicomanagementsysteem (Naris):

De Veiligheidsregio NHN is een gemeenschappelijk regeling en eventuele nadelen worden bijgedragen door de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

De risico's worden beschreven op pagina 5 en 6 van dit advies en zijn opgenomen in Naris.

8. *Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?*

Jaarrekening en begroting moeten statutair goedgekeurd worden door het Algemeen Bestuur VRNHN nadat de deelnemende gemeenteraden hun zienswijzen hebben gegeven.

Bijlagen:

Vanwege de omvang zijn de onderliggende stukken van dit advies digitaal beschikbaar. Het betreft de volgende bijlagen:

1. Aanbiedingsbrief jaarstukken 2014 en begroting 2016
2. Begeleidende brief jaarstukken 2014
3. Jaarstukken VRNHN 2014
4. Veiligheidsregio In-Zicht 2014 Basisvoorzieningen op orde
5. Begeleidende brief Begroting 2016 VRNHN
6. Speerpunten Begroting 2016
7. Begroting VRNHN 2016
8. Raadsvoorstel en –besluit

Bergen, 19 mei 2015

College van Bergen

H.G.T Brouwer
secretaris

drs. H. Hafkamp
burgemeester